

mondó rendeletét végre figyelembe vették, Ferenczy 434 351 zsidó 147 szerelvényben megtörtént deportálásáról adhatott jelentést. Az ő adatai valamivel alacsonyabbak voltak, mint az a 437 402 deportáltról számot adó végösszeg, amely Veesenmayernek a német külügyminisztérium számára készített jelentésében szerepel. Egyik adat sem foglalja magában azokat a zsidókat, akiket különleges „szükségintézkedések” keretében a III., IV. és V. csendőrkerület déli részeiről az 1944. április 26-án kezdődő héten szállítottak el.³⁶ Végleges összesítést sem a német, sem a magyar náci hatóságok nem adtak közre az uralmuk alatt Magyarországról deportált személyek számáról.

Rendkívüli deportálások

Az I. és II. zónából való deportálásokkal egyidejűleg deportálták azoknak a zsidóknak is a nagy részét, akiket a III., IV. és V. csendőrkerületek déli részein fogdostak össze. A zsidók gettósítása és deportálása ezekben a körzetekben közvetlenül Zalasdy (Zalostyál) Ferenc csendőr alezredes felügyelete alá tartozott,³⁷ és a szokásos kegyetlenséggel zajlott. Lévai szerint útban Auschwitz felé például a Bajáról május 27-én induló két transzport három és fél napig vesztegelt tehervagonokban. Mire az ajtókat végre felnyitották Gänsendorfnál, 55-en meghaltak, és körülbelül 200-an megőrültek.³⁸

Azokat a bácskai és baranyai zsidókat, akik nem kerültek be ezekbe a korai szállítmányokba, a zsidók IV. zónában végrehajtott likvidálásakor deportálták (lásd a 21. fejezetet).

A Zala megyéből és Dél-Magyarország más részeiből végrehajtott rendkívüli deportálásokon kívül a magyar belügyminisztérium – Veesenmayer egyik távirata szerint – azt is elhatározta, hogy hasonló módon deportálják a zsidókat Gödöllőről, ahol Horthy nyári rezidenciája volt. A gödöllői különleges akcióra vonatkozó javaslat – a helység, mivel Budapesttől északkeletre feküdt, tulajdonképpen a III. vagy akár a IV. zónában végrehajtott műveletek keretébe tartozott volna – állítólag a kormányzó bizalmasainak köréből származott. Nyilván azt célozta, hogy Horthy úgy közlekedhessék a városkában, hogy ne kelljen zsidót látnia, és „lehetőleg ne szerezzon személyes tapasztalatokat a zsidóellenes intézkedések következményeiről”³⁹.

Eberhard von Thadden küldetése

Egy héttel a tömeges deportálások kezdete után Budapestre látogatott Eberhard von Thadden, a német külügyminisztérium *Inland II.* osztálya zsidóügyi szakértője, hogy értékelje a zsidóellenes akciókban részt vevő